

«Астана медицина университеті»АҚ
Еңбек гигиенасы және коммуналдық гигиена
кафедрасы

СӨЖ

Тақырыбы: Еңбек гигиенасындағы зертханалық
зерттеулердің техникасы

Орындаған: Құдайбергенов Т.Қ.

Тобы: 505-ҚДС

Қабылдаған: Мукашева К.М

Астана 2016ж

Жоспар:

I.Кіріспе:

II.Нігізгі бөлім:

- Зертханаларда вирустармен жұмыс кезіндегі қауіпсіздікке қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар
- Химиялық заттармен және улармен жұмыс жағдайларына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар
- Жеке бас қорғаныш костюмін қолдануға қойылатын талаптар

III.Қорытынды:

IV. Қолданылған әдебиеттер:

Кіріспе:

- "Зертханаларға қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидаларын бекіту туралы. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 10 қаңтардағы № 13 Қаулысы. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 8 қыркүйектегі № 754 қаулысымен бекітілген. Санитариялық қағидалар: Зертханаларды күтіп-ұстауға, пайдалануға және жұмыс жағдайларындағы радиациялық, химиялық, микробиологиялық, вирусологиялық, токсикологиялық, паразитологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге материалдарды сақтауға және тасымалдауға қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды да белгілейді.

Зертханаларда вирустармен жұмыс кезіндегі қауіпсіздікке қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар

Адамдардың қан сарысуларын антигендердің болуына зерттеу немесе патогендігі II топтағы қоздырғышқа антиденелерді анықтау кезінде мынадай шарттар сақталуы тиіс:

жұмыс жеке үй-жайларда (бөлмеде, бокста) жүргізіледі;

инфекциялық емес қолдану;

центрифугалау арқылы қанның сарысуын бөлу бокста немесе БҚБ-да жүргізіледі.

Жалғасы:

- Патогендігі I-II топтағы вирустармен жұмыс арнайы арналған барлық зерттеулер өзара қатынасатын БҚБ жүйесінде жүргізілетін зертханаларда жүргізілуі тиіс. Жұқпалы аймақтардың үй-жайларында есіктері автоматты түрде жабылатын өтпелі автоклав орнатылуы тиіс.
- Жұқпалы аймаққа кіру жуынатын себезгісі немесе шлюзі бар санитариялық өткізгіш арқылы жүзеге асырылады, ол жерде қорғаныш киімдері киіледі. Шлюзде жұмыс істеген уақытта бактерицидті шам қосылуы тиіс.
- Шлюздерге кіретін есіктер өздігінен жабылатын болуы және құлыптармен қамтамасыз етілуі тиіс. Жұмыс уақытында жұқпалы аймақтағы үй-жайлардың есіктері жабық болуы тиіс. Бұл уақытта вирусологиялық боксқа кіруге және шығуға жол берілмейді. Басқа үй-жайлармен байланыс жасау үшін телефон немесе сөйлесу құрылғылары қолданылады.

Зертханада терең микоздар қоздырғыштарымен жұмыс кезіндегі қауіпсіздікке қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар

- Мицелиалды фазадағы өсірінділермен әрекет жасау, грибоктардың өміршеңдігінің барлық фазаларын зерделеу БҚБ-да жүргізілуі тиіс.
- Егер жұмыс кезінде бокста ауаны сору тоқтап қалса, онда жұмыс та бірден тоқтатылады. Аптасына кемінде бір рет бокстың ауасына бактериологиялық зерттеу, сүзгіштің жұмысына айына бір рет бақылау жүргізіледі.
- Мицелиалды фазадағы өсірінділерді егу бокстарда физиологиялық ерітіндімен немесе сорпамен түтікке және матрасқа алдын ала енгізгеннен кейін жүргізіледі. Өсірінділер шайындысы барысында сұйықтықты матрасқа ұзын инесі бар шприцпен түтік арқылы енгізеді. Өсірінділерді металл сыйымдылықтарда инкубациялайды.

Зертханаларда паразиттік аурулардың қоздырғыштарымен жұмыс кезіндегі қауіпсіздікке қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар

Ішінде стробила, онкосфера, жұмыртқалар, құрттар, ересек гельминттер мен ішек қарапайымдылары болуы ықтимал материал тығыз жабылатын қақпағы бар шыны немесе пластикалық ыдыста жеткізілуі тиіс.

Зерттелетін материалмен, ыдыспен, жабдықпен жасалатын барлық әрекеттер резеңке қолғаппен жүргізіледі.

Пайдаланылған тамшуырлар, түтіктер, капиллярлар, заттық және жабынды шынылар дезинфекциялануы тиіс

Гельминттерді жұқтыруы ықтимал материал жеке тоңазытқышта сақталуы тиіс, ол жұмыс күнінің соңында сүргіленеді.

Химиялық заттармен және улармен жұмыс жағдайларына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар

- Зертханаларда арнайы (зақымдалмаған) химиялық ыдыстар пайдаланылады. Химиялық ыдыстар таза және құрғақ күйінде пайдаланылады. Суда ерімейтін органикалық заттар ыдыстан органикалық еріткіштермен кетіріледі.

Ыдыстарды химиялық әдістермен тазарту үшін хромдық қоспа, күкірт қышқылы және сілтілердің ерітінділері қолданылады. Ыдыстар мұқият тазартылғаннан және жуылғаннан кейін арнайы кептіргіш шкафтарда кептіріледі.

Жалғасы:

- Шыны материалдарынан жасалған аспаптарды жинау бойынша жұмыстарды жүргізу кезінде мынадай талаптар сақталады:
 - 1) диаметрі үлкен емес шыны түтікшелер шыны кесуге арналған арамен кескеннен кейін сынады;
 - 2) шыны түтікшелердің ұштарын жинауды жеңілдету үшін олар балқытылады және сумен немесе глицеринмен ылғалдандырылады;
 - 3) шыны ыдыстармен жұмыс істеу барысында жарақат алғанда (кесіп алғанда) жараны шынының сынықтарынан тазартады, түскен химиялық затты бейтараптандырады немесе теріден тиісті ертіндімен немесе суға батырылған тампонмен сіңіріп алынады.

Қорғаныш костюмін қолдануға қойылатын талаптар

- Орындалатын жұмыстардың сипатына байланысты қорғаныш костюмдерінің мынадай түрлері пайдаланылады:
 - 1) 1-тип – пижама немесе комбинезон, медициналық аяқ киім, медициналық қалпақ, үлкен орамал (капюшон), обаға қарсы халат, оң қысымды респиратор-капюшон, мақта-дәке бетпердесі (шаңға қарсы респиратор, сүзетін немесе оттегі-оқшаулағыш газтұтқыш), көзілдірік, резеңке қолғаптар, орамал, шұлықтар, аяқ киімдер, резеңке етіктер;
 - 2) 2-тип – пижама немесе комбинезон, медициналық аяқ киім, медициналық қалпақ, үлкен орамал (капюшон), обаға қарсы халат, мақта-дәке бетпердесі, резеңке қолғаптар, сүлгі, шұлықтар, аяқ киімдер, резеңке етіктер;
 - 3) 3-тип – пижама, медициналық қалпақ, үлкен орамал, обаға қарсы халат, резеңке қолғаптар, сүлгі, шұлықтар, аяқ киімдер, галоштар;
 - 4) 4-тип – пижама, қалпақ (кішкентай орамал), обаға қарсы халат (хирургиялық), шұлықтар, аяқ киімдер.

Жалғасы:

- Комбинезондар және пижамалар тығыз матадан тігілуі тиіс (бөз немесе кенеп мата), алдыңғы жағынан тұмшаланып түймеленеді.
- Обаға қарсы халат хирургиялық типі бойынша, бірақ одан айтарлықтай ұзындау (балтырының төменгі үштен біріне дейін) етіп тігіледі, бұл ретте оның етегі біріне бірі тереңірек кіріп қабысуы тиіс; белдігі және жағасындағы байламдары екі жаққа бөлек тігілген екі бөліктен құралады, жеңін байлау үшін бір ұзын таспа тігеді.
- Обаға қарсы орамалды 90x90x125 см өлшемімен дайындайды.
- Мақта-дәке бетпердесін ұзындығы 125 см және ені 50 см. дәкенің кесіндісінен дайындайды. Дәкенің кесіндісін сыртқы жиегінен ортасындағы екі жағынан 50 см ұзындықпен кеседі, содан соң дәке бөлігінің ортаңғы бөлігіне ұзынынан тұтас тегіс ұзындығы 25 см ені 17 см мақта қабатын салады. Дәке бөлігінің жиектері айқастырылып қайырылады.

Қорытынды:

- Қорытындай келе, "Зертханаларға қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидалары орындамау адамның өміріне немесе денсаулығына, сондай-ақ аурудың пайда болу және таралу қаупін тудыратын органолептикалық, токсикологиялық, санитариялық-химиялық, микробиологиялық, бактериологиялық, вирусологиялық, паразитологиялық зертханалық зерттеулерді, шуды, дірілді, электромагниттік өрістерді және физикалық факторларды өлшеуді, радиометрия мен дозиметрияны қамтитын радиациялық зерттеулерді орындайтын зертханаларға қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды белгілейді.

Әдебиеттер:

1. Алексеев С.В., Усенков В.Р. – гигиена труда (учебник) – М., Медицина, 2005 г.- С. 135 – 157.
2. Руководство к практическим занятиям по гигиене труда (под ред. Кириллова В. Ф.) – М., Медицина, 2001 г.- С. 115-126.
3. Гигиена. Кенесариев У.И., Тоғызбаева К.К., Бекмагамбетова Ж.Д. и др., 2009. – С.
4. Қазақстан Республикасының ірі өнеркәсіп салаларындағы еңбек гигиенасы. Оқу әдістемелік құрал /Тоғызбаева Қ.Қ. – Алматы, 2010, 36б.
5. А.А. Каспаров. – Гигиена труда (учебник). – М., Медицина, 2005, 352 с.
6. Өндіріс кәсіпорындарының реконструкциясы мен жаңадан құрылыс салыну кезіндегі санитарлық сақтық қадағалау. Оқу әдістемелік құрал /Тоғызбаева Қ. Қ. –Алматы, 2010,60б